

Vratite kriminalce u crnu kroniku

Nekako je kriminal na velika vrata ušao na društvenu scenu. Ali, ne samo da nam bivši premijer i ministri, te poneki saborski zastupnik ili visoki gospodarstveni i ini dužnosnici čame po zatvorima i pritvorima, već je kriminal postao masovna pojava s naslovne stranice. Sve češće kriminalci nisu veliki likovi, već obični mali ljudi iz susjedstva.

Sezona masovki je otvorena s aferom o OIB-ima početkom studenoga prošle godine, kad je ministar Mrsić preko medija sipao drvlje i kamenje na sve one, valjda prevarante, koji nisu svojoj državi dostavili taj osobni broj, te zaprijetio kako za listopad njih 50-tak tisuća neće dobiti mirovine.

Razbješnjeni lovac na mirovinski red, kojemu bi to inače trebala biti redovita dužnost, pozvao je policiju i DORH da se uključe, tvrdeći kako se otvara sumnja da mirovine bez OIB-a koriste mnogi koji na to nisu imali pravo, ili su umrli pa njihove mirovine s računa stranih banaka podiže netko drugi. Iako je posve jasno da je država mogla dodijeliti nedostajuće OIB-e i po službenoj dužnosti, a nadzor nad isplatom mirovina se treba obavljati svakodnevno i bez pompe s naslovne strane, dobili smo prvu masovno kriminaliziranu skupinu kradljivaca mirovina.

I onda još desetak puta vrisak s naslovne stranice: „Mrsić frapiran što je obitelj 20 godina primala mirovinu pokojnog člana“ i samohvala kako se „broj

umirovljenika bez OIB-a značajno smanjio, ostalo je još 485 državljana s adresom u Hrvatskoj i nešto više od 9.000 u inozemstvu“. Tko je tu kriv što je poštar dostavljao mirovinu umrlo-me? Poštar, umrli ili sustav kojim upravlja rečeni ministar, koji nije provodio redoviti nadzor?

Zatim, eto nam drugog ministarskog lica kako za govornicama proziva sve one koji s Mercedesima idu po socijalnu pomoć ili u javnu kuhinju na ručak. Osim što im je ukinula socijalne potpore, Milanka Opačić je ponosno zaprijetila svima koji bi prevarom htjeli pomoć. I dobili smo drugu masovnu grupaciju potencijalnih kriminalaca - kradljivaca socijalnih pomoći.

Ministrica je vidjela da je bolje sazivati konferenciju za novinare s takvim temama, nego ih prepustiti redovitim rubrikama crne kronike, pa je uskoro prozvala sve sadašnje i potencijalne korisnike domova umirovljenika koji plaćaju samo 2.500 kuna mjesečni smještaj i hranu, a možda imaju negdje na moru vikendicu. Takvim će, valjda, oduzeti sobu u domu ili - vikendicu. Ili će im razliku do ekonomske cijene plaćati djeca i unuci. Treća masovna sumnjiva grupa kradljivaca socijalnih prava je konačno raskrinkana.

I tu nije stala, već je uskoro otkrila da ima bakica po selima koje imaju mirovinu višu od 1.500 kn, pa je odmah uvela da već od 1. svibnja takve osobe moraju plaćati pola cijene za geronto-

domaćicu koja ih obilazi, ili, ako su toliko bogate da imaju primanja viša od 2.000 kn, morat će plaćati punu cijenu - ili će to platiti njihova djeca. Nikome nije jasno iz kojeg je džepa ministrica izvukla „cenzuse“ od 1.500 i 2.000 kn, zašto nije uzela „liniju siromaštva“ ili prosječnu mirovinu, neku argumentiranu cifru. No, eto nove skupine potencijalnih prevaranata, kako bakica i djedica, tako i gerontodomaćica.

I što smo dobili time što su ministri izvukli svoje „kriminalce“ iz crne kronike na prvu stranicu medija? Uslikali su sebe? Jesu. Stigmatizirali cijele skupine, a ne stvarne prevarante. Jesu. Stvorili su stereotip kako gotovo svi koji dobivaju socijalnu potporu ili subvenciju - krađu. Jesu. Kriminaliziraju se socijalna prava.

Tko su, dakle, kriminalci s naslovne strane? Ne treba li ih vratiti u njihovu crnu kroniku?

Jasna A. Petrović

U ovom broju:

Vodič HZZO-a.. info.HZMO...Ukidanje prvog mirovinskog stupa?...Ekonomske nasilje nad starima

IZBORNA SKUPŠTINA MATICE UMIROVLJENIKA

Josip Kovačić - novi predsjednik MUH-a

Izborna skupština najveće zajednice udruga umirovljenika Matice umirovljenika Hrvatske, održana 5. svibnja 2015. u Zagrebu, okupila je stotinjak izaslanika iz cijele Hrvatske, a izabrano je i novo vodstvo na čelu s Josipom Kovačićem. Bran-ko Cvetković do daljnjega ostaje glavni tajnik. Skupu su se obratili Jasna A. Petrović, predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske, pozvavši izaslanike na zajedništvo i vidljivu i glasnu obranu prava umirovljenika. Darinko Kosor je ispred Gradske skupštine Grada Zagreba izrazio podršku umirovljenicima koji imaju peniske sustava Mirando Mrsić je održao klasičan politički govor obećavajući porast mirovina, „čišćenje mirovinskog sustava od vojske, policije i svega što ne pripada“, te visoke prinose iz drugog mirovinskog stupa.

Predsjednik saborskog Odbora za rad i socijalno partnerstvo i predsjednik HSU-a Silvano Hrelja apelirao je na zajedništvo Matice, Sindikata umirovljenika i njegove stranke, koja je u 18 godina postojanja sudjelovala u donošenju svih važnih odluka za umirovljenike. Lijepim riječima obratili su se i ravnatelj HZMO-a Srećko Vuković, izaslanica gradonačelnika Grada Zagreba Jelena Pavičić-Vukičević, te pomoćnik ravnatelja HZZO-a Stanko Perjan.

Josip Kovačić, novi predsjednik MUH-a, rekao je kako su i dalje nezadovoljni položajem umirovljenika jer najveći broj njih živi u siromaštvu, a ozbiljnijeg pomaka na bolje nema.

SINDIKATI BEZ GRANICA

Birajmo socijalnu Europu!

Tradicionalni godišnji susret Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) i Saveza samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) održan je 28. travnja na graničnom prijelazu Bregana točno u 11 sati i nakon kraćih razgovora u kojima su izmijenili informacije glede aktivnosti pojedinih sindikata i trenutne ekonomske i socijalne situacije, potpisali su Zajedničku izjavu o izborima za Europski parlament, pozvavši sve građane da izvrše svoje pravo i obvezu glasanja.

SSSH i ZSSS izrazili su duboku zabrinutost zbog smjera kojim ide Europska unija i razarajućeg učinka europskih politika na socijalno tkivo Hrvatske i Slovenije te drugih država članica.

- Zajedno s našom europskom krovnom organizacijom - Europskom sindikalnom konfederacijom (ETUC) tražimo više socijalne Europe, više solidarnosti za europske državljane, posebice mlade, umirovljenike i žene, te zahtijevamo sveobuhvatnu, djelotvornu i socijalno pravednu politiku ekonomskog i društvenog oporavka, uključujući: više kvalitetnih radnih mjesta, ponovnu uspostavu jednakosti i solidarnosti i razvoj demokracije. - naglasili su. „Imaš glas - neka se čuje!“ i „Ujedinjeni smo jači - birajmo socijalnu Europu!“ moto su poruke upućene građanima.

Ove je godine domaćin bio SSSH, a u svakoj delegaciji bilo je petnaestak članova. U ime Sindikata umirovljenika Hrvatske susretu je nazočila potpredsjednica Biserka Budigam, te je razmijenila iskustva s kolegom Milošem Mikolićem, tajnikom Sindikata upokojencov Slovenije. Susreti na granici - bez granice, završili su zajedničkim ručkom u Obrežju.

CRNE BROJKE

Koliko Hrvatska voli svoje stare?

Global Age Watch Index je sofisticirani sustav mjerenja položaja i prava osoba starijih od 60 godina u stotinjak zemalja svijeta, postavljen od strane više međunarodnih organizacija (UN, MOR, Svjetska banka itd.). Godišnje se prikupljaju najnoviji podaci i utvrđuje rangirana lista indeksa.

Za 2013. Hrvatska je postigla 41. mjesto, s tim da su ispred uglavnom sve zapadnoeuropske zemlje, ali i Slovenija (20. mjesto), Češka (25. mjesto), pa čak i Mađarska te Albanija. Indeks o položaju starijih osoba u nekoj zemlji izračunava se na temelju pokrivenosti starijih stanovnika mirovinama, po čemu je Hrvatska, kao i sve bivše socijalističke zemlje, visoko na ljestvici. Zatim, uzima se u obzir BDP zemlje, stopa siromaštva starijih osoba koja je kod nas vrlo visoka (pogađa svakog četvrtog!), te relativni standard zaposlenih.

Međutim, netočni su podaci da je kod nas prosječni neto prihod starije osobe čak 70 posto od zaposlene osobe, jer kad se mjeri po udjelu neto mirovine u neto plaći koji iznosi samo 40 posto, posve je jasno da je netko benevolentno i netočno „poboljšao podatke“. Ono što nas spašava u globalnoj matematici je opstojna mreža društvenih odnosa, povezanosti s obitelji, što utječe također na poboljšanu sliku položaja umirovljenika

Kad prošlost proždire budućnost

Nejednakost je konačno na prstima došla na globalni dnevni red, ali ne i na hrvatsku nacionalnu pozornicu

Piše: Jasna A. Petrović

Svijet koji je obećavao blagostanje, raspao se. Mali broj bogatih posjeduje sve više, a prihodi siromašne većine u najboljem slučaju stagniraju. Moderni predatori zadržavaju cijelu lovinu, iako i u životinjskoj divljini ima primjera podjele ulova sa slabijima. Nedavni podaci OECD-a demantiraju iluziju da bogatstvo nagomilano u rukama najbogatijih kaplje do najsiromašnijih stvaranjem radnih mjesta i naknadama za rad. Bogaćenje bogatih ipak čini bogatijima samo bogate.

Posljedično, pogodovanje najbogatijima kroz porezne olakšice i sve niže porezne stope, prisiljava vlasti na rezove u javnoj potrošnji, koji, pak, vode ka daljnjem rastrojavanju. Tako je prema istraživanju Wealth X-a vidljivo da 260 hrvatskih multimilijunaša posjeduje 30 milijardi dolara, dok 80 posto od 1,2 milijuna hrvatskih umirovljenika ima mirovine od 1.700 kuna. I time te iste starice i starce država torpedira na vrh liste najsiromašnijih u EU.

Razlike jedu svoje izvorište - kapitalizam

Kuda ide svijet? Nejednakost će rasti sve brže, dok ne pojede vlastitu supstancu. Socijalni jaz će biti toliko da će pojest svoje izvorište - kapitalizam. Nova francuska ekonomska zvijezda Thomas Piketty vrlo jednostavno dokazuje kako kapitalizam i nejednakost ne idu

„ruku pod ruku“, čime pada u vodu i općeprihvaćeno mišljenje većine američkih ekonomista da je postojanje ekonomske nejednakosti preduvjet za kapitalizam kako bi se stimuliralo rast, riskiranje i investiranje. Međutim, Piketty koristi 200 godina poreznih statistika kako bi ih opovrgao. On kaže da je kapital slijep. Kada povrat kapitala premaši realni rast zarada i proizvodnje, što se često događalo u povijesti, tada neminovno dolazi do disproportionalno bržeg rasta zaliha kapitala - u odnosu na potrošnju. Ekonomska nejednakost raste eksponencijalno.

Najbogatijih 10 posto u Europi i SAD-u imaju 60 do 70 posto bogatstva, ali samo 25-35 posto prihoda. Ovakva koncentracija bogatstva već je na razini kakva je bila prije Prvog svjetskog rata i vraća nas u 19. stoljeće, kada je nasljeđivanje bilo dominantan element u ekonomskom i društvenom životu. Veliko bogatstvo dodaje nezasluzen 'rentijerski' prihod na ostvarene prihode i dodatno podiže nejednakost. Tako prošlost proždire budućnost.

Kako se prodaje akademska zajednica

Bogataši su jako učinkoviti kad trebaju zaštititi svoja bogatstva od oporezivanja, pa tako najveći postotak tereta pada na leđa onih sa srednjim prihodima. Kao rezultat toga, teret plaćanja javnih dobara, kao što su obrazovanje, zdravstvo, mirovinski sustav međugene-

racijske solidarnosti i stanovanje veći je nego što prosječni porezni obveznici mogu podnijeti. Recept bogaćenja tako postaje recept za usporavanje i nastajanje rentijerske ekonomije s težim uvjetima rada i degradiranjem javne usluge.

Hrvatska je samo usputni primjer predatorskih vizija bogatih: deregulacija radnih zakonodavstava i pojeftinjenje radnika, uvođenje prekamernog/nesigurnog rada te individualizacija rizika bolesti, starosti, siromaštva ubrzano se upisuju u nove zakone koje potpisuje socijaldemokratska vlada pod izrazitim utjecajem financijske industrije i udruga poslodavaca.

Možda najviše zabrinjava što akademska zajednica svoje najuglednije umove „prodaje“ za službene pregovarače, savjetnike, lobiste ili zagovarače. Nikoga, primjerice, ne zabrinjava da dr. Željko Potočnjak, redoviti profesor s Katedre za radno pravo i donedavni dekan Pravnog fakulteta, već mjesecima zarađuje kao glavni neposredni pregovarač Hrvatske udruge poslodavaca koji zastupa interese kapitala u pregovorima sa sindikatima oko novog Zakona o radu. Zatim ista osoba mijenja kaput, pa iz pozicije visokopozicioniranog stručnjaka daje intervju u Globusu gdje lobira za svoje „gospodare“. Usput stigne svratiti i do studenata kako bi im objasnio radno zakonodavstvo. Njegov kolega Viktor Gotovac navodno je stručni savjetnik za Ministarstvo rada i mirovinskog sustava. Ista priča, druga tarifa.

Medijske kampanje za bogate gospodare

Uglednici akademske zajednice svoje titule uspješno prodaju i za lobiranje u korist npr. mirovinskih fondova pri (stranim) bankama, za zagovaranje rizičnih proizvodva financijske industrije, za „korisne“ projekte i još korisnije nagrade. Uredno plaćanje poreza je valjda dovoljno da ih zaštiti od istih difamacija kakve doživljavaju liječnici koji uz bolnice rade i privatno ili one opće prakse koje farmaceutske firme povedu na savjetovanja po svjetskim metropolama ili turističkim destinacijama.

Mediji su, k tome, već svrstani i kupljeni. Kako drukčije razumjeti uređivačke obrate dnevnih listova, ili, još gore, istih autora netom što se promijeni vlast ili dobiju predstečajnu nagodbu. Možda je naočiti primjer aktualno besprimjerno pokretanje kampanje za ukiđanje (!) prvog mirovinskog stupa, stupa međugeneracijske solidarnosti, ili bezočno laganje u korist moćnih banaka i financijskih lobija kad je riječ o drugom mirovinskom stupu.

Pri tom se laže, vara i krade, bez imalo grizodušja i zazora. Nije ih briga što, primjerice, svi dokumenti Europske unije zagovaraju op-

stanak prvog javnog mirovinskog stupa kao temelja sustava i za daljnjih pedesetak godina; oni naprosto fabriciraju „činjenice“ i besramno lažu.

I kako očuvati nadu u takvom svijetu? Gospodari sve manje imaju identitet, etnicitet ili državljanstvo. Mogu kupiti ili pojeftiniti svakoga. Mogu postaviti i srušiti s vlasti.

Povratak države blagostanja?

Paradoksalno, dolazimo do toga da upravo međunarodne financijske institucije poput Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke, postaju glasnogovornici redistribucije bogatstva od bogatih ka siromašnima s ciljem smanjivanja neto nejednakosti, dokazavši kako ne šteti rastu gospodarstava, već u prosjeku pozitivno djeluje na rast ekonomija. „Činjenica da jednakost dovodi do višeg i održivijeg rasta ne podržava sama po sebi zahtjeve za redistribucijom. Točnije, nejednakost može naštetiti rastu barem dijelom baš zato jer rezultira zahtjevima za redistribucijom koji sami

potkopavaju rast. U takvoj situaciji, čak i ako je nejednakost loša za rast, porezi i transferi mogu biti krivi lijek.“ navodi se u najnovijem istraživanju MMF-a. OECD-ov generalni tajnik Angel Gurría ovih dana upozorava da najbogatiji moraju plaćati poštene poreze za društvene potrebe.

Čuda li! Strah od implozije neoliberalnog kapitalizma dovodi do toga da sami bogataši traže niža porezna oslobođenja, izuzeća i ukidanje olakšica kojima se pogoduje baš njima. Traže i harmonizaciju oporezivanja kapitala i rada. Zahtijevaju da im se uvede viši porez na nasljeđivanje. Traže uvođenje većih radnih i socijalnih prava te ulaganje u obrazovanje. I veći obuhvat nezaposlenih naknadama. Povećanje minimalne nadnice i plaće. Zahtijevaju ponovno uvođenje države blagostanja, jer su shvatili kako je to uvjet opstanka ekonomskog sustava koji ih čini bogatima.

Nejednakost je konačno na prstima došla na globalni dnevni red, ali ne i na hrvatsku nacionalnu pozornicu.

OTVORENO PITAM:

Tko je prevario umirovljenike s dugim stažem?

Luka Marasović, umirovljenik iz Sinja, uputio je Sindikatu umirovljenika Hrvatske pismo s molbom da provjerimo može li umirovljenik koji je ostvario prijevremenu starosnu mirovinu s penalizacijom od 9 posto (za pet godina manje životne dobi od propisane), sada otići u prijevremenu mirovinu bez penalizacije, zbog dugogodišnjeg osiguranja.

Naime, umirovljenik je otišao 2013. godine u mirovinu sa 60 godina starosti i 45 godina radnog staža, te dobio umanjenje od 20,4 posto, jer je tada penalizacija iznosila po 0,34 posto za svaki mjesec nedostajuće dobi (on misli da mu je umanjenje bilo 18 posto, no, na žalost je bilo veće).

Međutim, on bi htio da mu se ukine ta penalizacija zbog toga što je od 1.1.2014. člankom 35. ZOMO-a omogućen odlazak u „punu“ mirovinu za sve koji imaju barem 41 godinu radnog staža i 60 godina života. Na neki način, L. M. traži retroaktivnu primjenu zakona za sve koji su na taj način, po njegovom mišljenju, prevareni.

Na žalost, to nije moguće. Jedina je varijanta da se zaposli i zamrzne svoju mirovinu, jer, iako je člankom 99. ZOMO-a uvedeno pravo na rad do pola radnog vremena bez ustezanja mirovine, to pravo se ipak ne odnosi na prijevremene starosne umirovljenike. Znači, preostaje mu stvarno se zaposliti, ali pri tom neće primati mirovinu za trajanja svoga zaposlenja, što Sindikat umirovljenika Hrvatske smatra diskriminacijom kategorije prijevremenih starosnih umirovljenika, no zakon je - zakon.

Ako bi L.M. radio godinu dana po pola radnog vremena, bez mirovine, nakon godine dana bi stekao pravo na novi izračun mirovine i u tom slučaju bi mu se obračunala kao prijevremena starosna mirovina bez penalizacije, dakle, bez odbitka od 20,4 posto.

Naš sinjski umirovljenik, međutim, smatra kako je prevaren jer je „kažnjen“ iako ima 45 godina staža, dok se ovima po novom mirovinskom zakonu dodaje 0,15 posto mjesečno na svaki mjesec dobi iznad 60 godina. Međutim, to nije točno, jer ZOMO, istina, predviđa nagrađivanje rada po navršene 65 godina, i to je regulirano člankom 85., st. 3., gdje se određuje da za umirovljenike koji prvi put idu u mirovinu nakon navršene 65. godine života i najmanje 35 godina radnog staža, za svaki mjesec rada mirovina povećava za 0,15 posto (a najviše za pet godina). Dakle, ne nagrađuje se rad za one koji su napunili 60 godina, već moraju imati najmanje 65!

A kad je riječ o pravdi i pravičnosti, kolega Luka Marasović iz Sinja je u pravu, jer nije sve pošteno što je zakonom predviđeno!

Piše: Ivo Marjanović, predsjednik Odbora SUH-a za mirovinska prava i sustav

Pročitavši u Jutarnjem listu od 5. svibnja članak Krunoslava Gašparića, inače bivšeg saborskog zastupnika HDZ-a i Hrvatskoga bloka, u kojem amaterski i netočnim navodima proriče krah mirovinskog sustava, morao sam reagirati.

Prvo, vrlo je upitna podjela na one koji zarađuju (prema autoru spornog teksta u pitanju je samo privatni sektor) i one koji „samo troše“, jer takva podjela nije poznata u EU. Istina, broj zaposlenih i umirovljenika se mijenja, no uzroci tih promjena, poput nezaposlenosti, starenja populacije, političkih odluka o umirovljenju i tehnološkog napretka - da nabrojim samo neke - su slojeviti i nije ih moguće jednostavno objasniti te na temelju toga donositi zaključke.

Gašparićeva usporedba trenutnog stanja s onim iz 50-ih godina prošlog stoljeća, kada je odnos umirovljenika i radnika bio 1:7, nema temelja. U tim poslijeratnim godinama i počecima industrijalizacije kada su radnici sa sela bili prisiljeni zaposliti se u industriji, u mirovinu su odlazili samo ratni veterani i mali broj zaposlenih u javnom sektoru.

Stanje se od 1990. do 1999. pogoršalo, a uzroci su različiti - odlazak velikog dijela radno sposobnog stanovništva u Domovinski rat, srušene tvornice, stečajevi, te nezakonita privatizacija koja je radnike slala ili u mirovinu ili na burzu. **Veliki broj mirovina, njih preko 180 tisuća, ostvaren je po posebnim propisima, među kojima je bilo oko 100.000 branitelja, a danas je „posebnih“ 162 tisuće.**

I prije i nakon 1990. godine postojao je fond mirovinskog osiguranja, no trebalo ga je financijski ojačati. Prema čl. 5 Zakona o pretvorbi društvenog vlasništva, od ukup-

Krah mirovinskog sustava? Netočno!

nog iznosa dionica u vlasništvu fonda, 30 posto se usmjeravalo u mirovinske fondove, što im je trebalo omogućiti financijsku samostalnost. No umjesto toga, **mirovinski fondovi, koje su punile generacije sadašnjih umirovljenika, praznjeni su prema političkim potrebama i jednostavno su nestali.**

Sva sredstva iz radničkih, obrtničkih i poljoprivrednih fondova te redoviti doprinosi svih obveznika mirovinskog osiguranja do 1999. godine su se uplaćivali u državni proračun iz kojeg su se plaćale sve mirovine, uključujući i one ostvarene po posebnim propisima. **Tadašnja „politika“ je s jedne strane nekim velikim državnim tvrtkama, ali i privatnim, opraštala dugove nastale zbog neplaćanja doprinosa, a s druge strane mirovine su, posebno invalidske, dodjeljivane temeljem sumnjive dokumentacije.** Zbog takvog stanja, i pod pritiskom Svjetske banke, 1999. je, kopirajući strane formule te bez iskustva i kontrole, započela nova mirovinska reforma, i to po principu „noga bečka, a cipela lička“.

Tako je 2002. uveden sustav s dva obvezna mirovinska stupa - I. stup se temeljio na međugeneracijskoj solidarnosti, a II. na osobnoj štednji. Ovaj sustav je zaživio gotovo 10 godina, sve dok prvi umirovljenik koji je u I. i II. stupu stekao uvjete za mirovinu, nije vidio da je drugi stup promašaj jer mu je mirovina za 27 posto manja nego što bi bila samo temeljem prvog stupa.

U tih 10 godina fondovi su bezbrižno kapitalizirali sredstva na privatnim računima, uz veliku potporu države i znatne kamate po obveznicama, pa su krajem 2013. imali oko 58 milijardi kuna. **Mirovinski fondovi u vlasništvu banaka nerijetko su radničkim novcem krpali promašene ili posrnule investicije** iz svojih portfelja, ali to nije „vlasnicima“ prikazano kao investicijski promašaj.

Uz smanjenju nezaposlenost i prirodno povećanje broja umirovljenika uslijed produljenja životne dobi, **II. mirovinski stup je postao glavni krivac i ugrozitelj kompletnog mirovinskog sustava i državnog proračuna.**

I gle, autor članka navodi kako je potrebno smanjiti ulaganja u I., a povećati ona u II. mirovinski stup. Navodi i primjer Srbije koja je ukinula prijevremene mirovine. **Dakle, treba ukinuti javni mirovinski stup i ojačati privatne mirovinske fondove, a usput i preko noći ukinuti prijevremene mirovine?!**

Autori iz bankarsko-financijskog miljea u svojim medijskim istupima i napisima sve više i sve agresivnije udaraju na najosjetljiviju populaciju koja je pošteno odradila svoj radni vijek, a sada su nažalost hranitelji svoje djece i unučadi. Beskrupuloznoj financijskoj hobotnici bi u budućnosti mogla pasti na pamet i eutanazija umirovljenika izvan određene dobi i financijske moći. Neki kažu „svatko neka se pobrine za svoju starost“. Slažem se, ali vratite prvo ono što ste oteli i ukrali ovom narodu!

BROJKE I SLOVA: Tko tu laže!

- ➔ Od 1,4 milijuna osiguranika, u 2014. godini je svega 4% ili oko 60 tisuća ostalo u generacijskoj solidarnosti s obvezom izdvajanja 20%. Svi ostali osiguranici (96%) za I. mirovinski stup izdvajaju 15%, a za II. 5%.
- ➔ Zakonom je omogućeno osiguranicima koji su dragovoljno ušli u II. stup da se imaju pravo opredijeliti za prijelaz iz II. u I. stup, što su praktički učinili svi, jer bi im inače mirovine bile i do 30 posto niže.
- ➔ Za sve osiguranike čija je plaća ispod 1.000 eura, II. stup je nepovoljan. Radnik koji je navršio 65 godina i imao plaću 3.000 kuna te 30 godina radnog staža, ostvario je u II. stupu mirovinu od 269 kuna, a radnik s dvije prosječne plaće i istim radnim stažom 1.426 kuna.
- ➔ Navodi se kako mirovine „koštaju“ 36 milijardi kuna godišnje, dok se doprinosima ubere samo 20 milijardi, pa bi manjak bio 16 milijardi kuna ili gotovo dvostruko (pretjeruju mediji). Netočno! 20 mlrd. je ubrano za I. mirovinski stup, a daljnjih 6 mlrd. u II. stup, što je 26 mlrd. uplaćenih doprinosa.
- ➔ Mirovine po posebnih propisima koje mora podmirivati proračun, a ne mirovinski fond I. stupa, iznose 7 mlrd. kuna.
- ➔ S obzirom da 70.000 radnika ne prima plaću, te da je više od 200 tisuća radnika prijavljeno na minimalac (a ostalo primaju „ispod stola“), vrlo brzo se dođe do iznosa od 2,5 do 3 milijarde koje nisu ubrane doprinosima, a mogle su. Tako bi se prikupilo čak do 29 milijardi kuna, što je već blizu 35 mlrd. kuna.
- ➔ 1.099.355 umirovljenika (bez onih po posebnim propisima koji su na proračunu) i prosječnu mirovinu od 2.266 kuna, godišnji iznos mirovina je 29,9 milijardi kuna. Razlika od 900 milijuna je rezultat rezidualnih faktora (stvaran broj radnika s plaćom ispod prosjeka i dr.)
- ➔ **Zaključak?** *Da su svi osiguranici ostali u I. stupu, da se kontrolirala uplata doprinosa te način i vrsta umirovljenja (bez prinudnih prijevremenih umirovljenja, neopravdanih invalidskih itd., i uz postojeću slabu zaposlenost gubitak mirovinskog fonda bio bi mali ili nikakav! Reforme su nužne, no u provedbu reforme se ne ide sjekrom nego skalpelom, te treba saslušati argumente svih skupina radnika, akademske zajednice, ali i umirovljenika, a ne samo onih bliskih kapitalu i onima na vlasti.*

FINANCIJSKO NASILJE Ekonomski predatori vrebaju starije i nemoćne

Piše: Marina Tripović

Financijsko odnosno materijalno zlostavljanje i zloupotreba starijih osoba sve je češća pojava u društvu, no njome se, nažalost, nitko ne bavi. Pojavljuje se u različitim oblicima kao što su krađa mirovine, ušteđevine i druge imovine starije osobe, zloupotreba punomoći, potpisivanje dokumenata umjesto starije osobe, otvaranje njezine pošte i ucjena, a nerijetko za sobom povlači psihičko, ali i fizičko zlostavljanje. Mnogo je razloga zbog kojih se zlostavljanje starijih tek odnedavno prepoznaje, a neke od njih možemo pronaći s jedne strane u negativnom odnosu društva prema starijima, a s druge u žrtvinom osjećaju srama i krivnje zbog potencijalnih posljedica.

Sve više starih i zlostavljanih

Osobe starije životne dobi predstavljaju specifičnu i ranjivu skupinu čiji udio u ukupnom stanovništvu Hrvatske progresivno raste. Unapređenjem zdravstvene zaštite te porastom općeg životnog standarda životni vijek se produljio, a prema opisu stanovništva iz 2011. godine, udio starijih od 65 godina po prvi put je premašio udio mladih od 14, zauzevši udio od 17,7 posto.

Hrvatska, kao i u mnogočemu drugome, kasni u prepoznavanju problema ekonomskog nasilja nad starijim osobama. U nas vlada specifična situacija prožeta fleksibilnim zakonskim okvirom, manjkavošću pravosuđa, izostankom institucionalnog nadzora, porastom nezaposlenosti i gospodarskom krizom. Zlostavljanje starijih jest doduše ugrađeno u Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, u kojem je definirano kao „svaki oblik tjelesnog, psihičkog, spolnog ili ekonomskog nasilja“, međutim, naglasak je stavljen prvenstveno na žene i djecu.

Materijalno odnosno financijsko zlostavljanje starijih često biva prikriveno legalnim formama poput oporuka, ugovora o darivanju, a posebno ugovorima o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju. Zakonska regulativa je vrlo fleksibilna i podložna zloupotrebama, a sklapanjem takvih ugovora često se bave grupacije u bliskim vezama s legalnim strukturama institucionalne i izvaninstitucionalne skrbi, te pravosudnim i upravnim sustavom.

Što kažu statistike?

Dokaze o slučajevima financijskog zlostavljanja starijih možemo pronaći u brojnim pravnim predmetima u arhivama Ustavnog i drugih sudova, jer istraživanja u Hrvatskoj gotovo da i nema. Prema jedinom istraživanju provedenom u Zagrebu (2010. godine), samo 1,8 posto anketiranih starijih osoba prepoznalo je materijalno zlostavljanje - naime, anketna pitanja su bila vrlo ograničena, a sam pojam financijskog nasilja je nedovoljno društveno prepoznat.

Ako pogledamo izvan naših granica, u Europskoj uniji se procjenjuje kako je udio financijskog nasilja u ukupnom nasilju nad starijim osobama do četiri posto, dok se u SAD-u ta brojka kreće do čak 13 posto i - svugdje žene čine veliku većinu žrtava. Statistike, čini se, više prikazuju razinu osviještenosti, ili bolje rečeno - neosviještenosti - starijih osoba o ovom problemu, nego realne podatke. Međunarodna istraživanja su pokazala kako se više od 80 posto slučajeva nasilja nad starijim osobama odvija u krugu obitelji, a zlostavljači, osim članova obitelji, često su i susjedi te kojekakvi „prijatelji“ i „skrbnici“.

Prema statistikama iz SAD-a, financijsko nasilje se u 66 posto slučajeva događa u obitelji, a u EU 70 posto. Žrtva je najčešće žena u dobi između 64 i 75 godina, živi sama, i lak je plijen ekonomskim „lovcima“. Ona često biva ne samo iskorištena i prevarena, već i dovedena na sklisko tlo nesigurne egzistencije.

Otvorimo oči za znakove

Starija osoba, nemoćna u obrani od onih koji su se okoristili njezinom mirovinom, stanom, kućom ili drugom imovinom, osjeća se napuštenom i prevarenom. Ona je kradljivcima njezinog imetka bila samo kolateralna žrtva na putu ka stjecanju novca ili nekretnine. Narušeno joj je psihičko zdravlje, povlači se u sebe, izolira, uvjeravajući se pritom kako je sama kriva za situaciju koja ju je zadesila. Ako samu sebe i prepozna kao žrtvu, strah ju je progovoriti i ikome se požaliti jer se boji da će ju snaći još gore posljedice. Ako je i bila te „sreće“ da joj je narušena samo psiha, a ne i fizičko zdravlje, tako ostavljena i osiromašena, nekako nastavlja živjeti, ili bolje rečeno - preživljavati.

Prvi korak u rješavanju problema financijskog zlostavljanja starijih osoba treba biti podizanje svijesti o ovome problemu - informiranje javnosti o neprihvatljivosti nasilja i diskriminacije nad starijima, uzrocima, načinima na koje se manifestira i posljedicama koje ostavlja po stariju osobu. Posebnu pažnju treba posvetiti prepoznavanju znakova upozorenja kako bi se žrtvu pošteđelo još gorih posljedica.

Nadalje, osobito je važno da zakonodavac konačno prihvati potrebu reguliranja u Hrvatskoj čestih oblika financijskog nasilja kroz institute dosmrtnog i doživotnog uzdržavanja. Iako je Sindikat umirovljenika Hrvatske pokrenuo inicijativu za izmjenu Zakona o obveznim odnosima i da se osigura ograničenje i zaštitu primatelja takvih uzdržavanja, to je s lakoćom odbijeno. Institucije također od toga peru ruke. Iako Ministarstvo socijalne politike i mladeži pokazuje nešto senzibiliteta, nema odgovora zašto do sada nisu izradili protokole postupanja centara socijalne skrbi u takvim slučajevima.

Pozivamo na stvaranje zida protiv zloupotrebe, iskorištavanja i zanemarivanja starijih osoba. Pozivamo na prvi korak.

hzm HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE - SUH

Zagreb, svibanj 2014., godina VII., br. 5

ZANIMALO VAS JE, PITALI STE NAS

- ▶ **Smanjena cijena informativnog izračuna na samo 70 kuna** - od 1. svibnja 2014., određena je nova cijena informativnog izračuna mirovine koji se obavlja na zahtjev osiguranika, odnosno cijena mu je smanjena sa 150,00 na 70,00 kn.
- ▶ Ažurirana online usluga informativnog izračuna mirovine - dostupna na www.mirovinsko.hr preko izbornika "Korisničke stranice", a informativni izračun mirovine se radi prema odredbama novog Zakona o mirovinskom osiguranju (NN broj 157/2013.).
- ▶ **Korisnik invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad može raditi** posao u svojoj struci u inozemstvu, ali o činjenici zaposlenja u inozemstvu mora obavijestiti službu/ured Zavoda koji mu isplaćuje mirovinu, kako bi mu se invalidska mirovina odredila s mirovinskim faktorom 0,5.
- ▶ **Korisnik prijevremene starosne mirovine zbog dugogodišnjeg osiguranja ne može nastaviti raditi do polovice punog radnog vremena** - to pravo imaju samo korisnici starosne mirovine.
- ▶ **Svota prosječne mjesečno isplaćene netoplaće** po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za 2013. iznosi 5.515,00 kn (NN broj 32/2014.) i primjenjuje se pri izračunu jednog dijela mirovinskog primanja na kojem se provodi ovrha.
- ▶ **Roditelj kojeg je osiguranik ili korisnik prava uzdržavao do svoje smrt** (prema zakonski utvrđenim uvjetima) ima pravo na obiteljsku mirovinu ako je do smrti osiguranika

ili korisnika prava navršio 60 godina života.

Ako je roditelj mlađi od 60 godina, ali je do smrti osiguranika ili korisnika prava kod njega nastao potpuni gubitak radne sposobnosti, ima pravo na obiteljsku mirovinu sve dok takva nesposobnost traje, a ako za vrijeme trajanja ovog prava navršio 60 godina života, trajno zadržava pravo na mirovinu.

- ▶ **Dospjela novčana potraživanja koja se isplaćuju nasljedniku prema rješenju o nasljeđivanju** doznaju se isključivo na redoviti račun fizičke osobe koja je zakonski ili oporučni nasljednik.

Iznimno, novčano potraživanje iz rješenja o nasljeđivanju se može isplatiti i na redovne račune sljedećih fizičkih osoba: opunomoćeniku/ovlašteniku, skrbniku te fizičkoj osobi (koja može biti i jedan od nasljednika prema istom rješenju o nasljeđivanju) koji je posebnom punomoći ovjerenom kod javnog bilježnika imenovana za opunomoćenika, a u kojoj su navedeni osobni podaci o nasljedniku/opunomoćitelju ili opunomoćeniku, kao i rješenje o nasljeđivanju.

MINISTAR MRSIĆ PREDSTAVIO REZULTATE RADA HZMO-a

U Središnjoj službi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 14. travnja 2014. ministar rada i mirovinskoga sustava prof. dr. sc. Mirando Mrsić, dr. med., održao je konferenciju za novinare, na kojoj je predstavio rezultate rada HZMO-a u protekle dvije godine.

Predstavljajući rad Zavoda novinarima, ministar je istaknuo projekt elektroničkih prijava na mirovinsko osiguranje (e-prijave), prikupljanja OIB-a korisnika mirovina te uspostavljanje elektroničke

razmjene podataka s više od 40 ustanova u Hrvatskoj i inozemstvu.

Istaknuto je da su u Zavodu za 22% smanjeni ukupni troškovi poslovanja, smanjenjem broja unutarnjih ustrojstvenih jedinica i zaposlenih, a istovremeno je povećan broj korisnika usluga Zavoda elektroničkim putem s 40 000 na 125 000.

Sustavom OIB-a dodatno su smanjeni rizici od nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja kao i troškovi dosadašnjeg načina provjere činjenice života/smrti (ušteda od oko 1.000.000 kn godišnje).

Konferenciji za medije su prisustvovali i pomoćnica ministra i predsjednica Upravnog vijeća HZMO-a Mirjana Rađenović, ravnatelj HZMO-a Srećko Vuković, njegova zamjenica i pomoćnici.

KORISNICI MIROVINA I PROSJEČNE MIROVINE - U TRAVNJU 2014.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ
I. KORISNICI MIROVINA prema zakonima o mirovinskom osiguranju *		
starosna i prijevremena starosna	654040	2.458,51
invalidska	232610	1.975,87
obiteljska	230578	1.905,11
UKUPNO	1117228	2.243,81
II. HRVATSKA VOJSKA prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2643	4.459,66
invalidska	8908	3.215,94
obiteljska	745	3.583,19
UKUPNO	12296	3.505,53
III. Korisnici mirovina kojima je mirovina određena prema ZOPHBDR-u		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR)	476	2.453,32
invalidska	58238	4.827,20
obiteljska	13777	6.424,07
UKUPNO	72491	5.115,10
IV. Korisnici mirovina ostvarenih prema Ugovoru između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO (NN, br. 2/2006.)		
invalidska	6328	2.778,85
obiteljska	593	3.094,73
UKUPNO	6921	2.805,92
SVEUKUPNO (I+II+III+IV)	1208936	2.432,03

NAPOMENA:

* Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN, br.174/2004.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

Od obrade mirovina za siječanj 2014. (isplata u veljača 2014.) u primjeni je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju (NN, br. 157/2013.).

KORISNICI MIROVINA PREMA SVOTAMA MIROVINA, VRSTAMA MIROVINA I PROSJEČNIM MIROVINAMA KOJI SU PRAVO NA MIROVINU OSTVARILI PREMA ZAKONIMA O MIROVINSKOM OSIGURANJU - U TRAVNJU 2014.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	82033	239,88	50810	232,14	16814	259,99	14409	243,71
500,01 - 1.000,00	90248	768,11	46754	754,12	16964	753,76	26530	801,91
1.000,01 - 1.500,00	132274	1.273,54	63761	1.275,99	32113	1.285,73	36400	1.258,49
1.500,01 - 2.000,00	234452	1.802,64	102285	1.799,32	70270	1.799,56	61897	1.811,63
2.000,01 - 3.000,00	317718	2.450,60	186710	2.478,96	66423	2.410,27	64585	2.410,06
3.000,01 - 4.000,00	163920	3.444,57	123132	3.457,22	21368	3.392,79	19420	3.421,28
4.000,01 - 5.000,00	61779	4.420,86	50244	4.423,32	5930	4.402,04	5605	4.418,64
5.000,01 - 6.000,00	21297	5.436,54	18079	5.446,43	1785	5.415,25	1433	5.338,24
6.000,01 - 7.000,00	8026	6.433,62	7145	6.435,29	656	6.424,37	225	6.407,59
7.000,01 - 8.000,00	3731	7.383,01	3417	7.388,04	271	7.312,00	43	7.430,39
veće od - 8.000,00	1750	8.828,34	1703	8.826,09	16	9.002,28	31	8.862,29
UKUPNO	1117228	2.243,81	654040	2.458,51	232610	1.975,87	230578	1.905,11

NAPOMENA: Od mirovine za siječanj 2012. (isplata u veljači) primjenjeni su zakoni: Zakon o dopuni zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/2011.), Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/2011.) i Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje (NN, br. 114/2011.).

Od obrade mirovina za ožujak 2014. (isplata u travnju 2014.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Uredba o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju - NN 112/2013.) obustavljena je isplata mirovina za 12 306 korisnika (583 korisnika mirovina s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i 11 723 u inozemstvu).

NAKLADNIK: HZMO - Središnja služba
UREĐUJE: Odjel za odnose s javnošću

A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Srećko Vuković
Tekstove pripremila: Marica Impric-Jurić
Grafički uredila: Maja Kos

Lektorirala: Davorica Harasim
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE
U SVIBNJU 2014.

NOVINE U HZZO-U U PROVOĐENJU PRAVA IZ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA U 2014. GODINI

Upravno vijeće HZZO-a održalo je 61. sjednicu 25. travnja 2014. godine te su na sjednici razmatrane slijedeće teme u domeni obveznog zdravstvenog osiguranja:

1. Izvješće o poslovanju HZZO u 2013. godini

U poslovanju HZZO-a ostvareni su ukupni prihodi-primici u iznosu od 23.301.822.804,00 kuna, a izvršeni su rashodi-izdaci u iznosu od 24.202.834.953,00 kuna dok je obvezno zdravstveno osiguranje ostvarilo negativan financijski rezultat u iznosu od 988.780.820,00 kuna.

Za zdravstvenu zaštitu je utrošeno 21.418.831.286,00 kuna što je 88,49% ukupnih rashoda, a za novčane naknade je utrošeno 2.322.645.714,00 kuna ili 9,60% ukupnih rashoda.

2. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dentalnoj zdravstvenoj zaštiti iz obveznog zdravstvenog osiguranja

Izmjenama i dopunama Pravilnika o dentalnoj zdravstvenoj zaštiti iz obveznog zdravstvenog osiguranja izvršene su manje korekcije u kurativnoj zdravstvenoj zaštiti djece do 18 godina života te je Pravilnikom utvrđena izmijenjena tiskаница potvrde o dentalnim pomagalicama/napravama, a koja se odnosi samo na preglednije označavanje pomagala koja se propisuju za donju ili gornju čeljust.

3. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalicama

Izmjenama i dopunama Pravilnika izvršena je izmjena u Popisu ortopedskih i drugih pomagala na način da su iz Popisa brisana određena pomagala (elastični trbušni pojas, elastična maska za lice pojedinih proizvođača) te je produžen rok uporabe za pomagala uređaj za potpomognuto disanje (CPAP) s pet na osam godina, te za boce s kisikom s tri na deset godina.

4. HZZO financira pripravnički staž za 216 pripravnika

HZZO će financirati pripravnički staž za 216 pripravnika zdravstvene struke, a od toga 34 doktora medicine, 100 doktora dentalne medicine, 67 magistara farmacije i 15 magistara medicinske biokemije u 2014. godini. Kandidati su utvrđeni Listom prvenstva na temelju provedenog Javnog natječaja koji je objavljen 5. ožujka 2014. godine. Pripravnički staž izabrani kandidati obaviti će u zdravstvenim ustanovama i to: bolničkim zdravstvenim ustanovama, poliklinikama i ljekarničkim zdravstvenim ustanovama čiji su osnivači županije i Grad Zagreb, ustanovama hitne medicinske pomoći, domovima zdravlja i zavodima za javno zdravstvo, te poliklinikama i ljekarničkim zdravstvenim ustanovama čiji su osnivači druge pravne i fizičke osobe i kod privatnih zdravstvenih radnika.

5. Bolnički limiti usklađeni s izmjenama i dopunama Državnog proračuna

Produljeni su maksimalni iznosi sredstava bolničkim zdravstvenim ustanovama („limiti“) do 30. lipnja 2014. godine kada se očekuje donošenje Nacionalnog plana razvoja kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica, klinika i općih bolnica u Republici Hrvatskoj od 2014. do 2016. godine. Isto tako, zbog usklađiva-

nja s izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu, smanjeni su maksimalni iznosi sredstava bolničkim zdravstvenim ustanovama.

Nakon sjednice Upravnog vijeća održana je konferencija za medije na kojoj je iznesen sažetak prezentacije o uspješnosti i kvaliteti bolničkih zdravstvenih ustanova

HZZO će pratiti uspješnost i kvalitetu rada bolničkih zdravstvenih ustanova

HZZO započinje s projektom kojim će se pratiti uspješnost i kvaliteta rada bolničkih zdravstvenih ustanova. Pokazatelji rada bolničkih zdravstvenih ustanova uključuju odabrane ključne pokazatelje uspješnosti (KPI) i pokazatelje kvalitete (QI).

Razvoj ovog sustava omogućit će praćenje ishoda liječenja, te osiguravanje određene razine kvalitete pružene zdravstvene zaštite za sve osigurane osobe HZZO-a. Isto tako, time će se omogućiti prikaz cjelovite slike zdravstvenog sustava s praćenjem napretka kroz vrijeme, pravovremeno reagiranje kod odstupanja i adekvatnih promjena organizacije zdravstvenih ustanova.

HZZO je u suradnji s radnom grupom sastavljenom od eminentnih stručnjaka iz određenih područja definirao inicijalni set pokazatelja rada bolničkih zdravstvenih ustanova za koje su podaci dostupni u sustavu zdravstva, a koristeći najbolju svjetsku praksu i nacionalno zakonodavstvo.

Od navedenih pokazatelja rada, KPI mjere učinkovi-

tost zdravstvenih ustanova, dok QI služi mjerenju kvalitete pruženih zdravstvenih usluga. Ovi parametri ujedno će biti temelj za način vrednovanja učinkovitosti zdravstvene zaštite te način obračuna za dio zdravstvenih ustanova, odnosno ostvarivanja prihoda u 2015. godini, dok će se tijekom 2014. godine raditi intenzivne analize i usporedbe.

Polica dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-a može se ugovoriti online

S obzirom na nove tehničke mogućnosti u dopunskom zdravstvenom osiguranju koje provodi HZZO, a kako bi se budućim osiguranicima dopunskog zdravstvenog osiguranja omogućio što jednostavniji i praktičniji način postupka osiguranja odnosno slanja ponude dopunskog zdravstvenog osiguranja, bez potrebe osobnog dolaska u područnu službu, odnosno regionalni ured HZZO-a, navedeno je omogućeno ugovaranjem online.

Naime, ponudu dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-u je moguće poslati online putem web stranice HZZO-a na adresu: www.hzzo.hr.

Ugovor o dopunskom zdravstvenom osiguranju HZZO-a je sklopljen nakon proteka 8 dana za prihvatanje ponude, te se nakon toga osiguraniku šalje polica dopunskog zdravstvenog osiguranja čime se potvrđuje da je ugovor sklopljen uz obavijest o rokovima dospelja za plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Cijena dopunskog zdravstvenog osiguranja je, kao što Vam je poznato jedinstvena za sve osiguranike i iznosi 70,00 kuna mjesečno.

HZZO na Večernjakovoj konferenciji

U zagrebačkom hotelu Esplanade 28. travnja 2014. godine održan je okrugli stol s temom „Zdrava i sigurna budućnost- kako je osigurati?“

Cilj konferencije je prema riječima glavnog urednika Večernjeg lista Gorana Ogurlića, je otvoriti širu javnu raspravu o pitanju kako osigurati budućnost novim generacijama i stvoriti platformu za nova rješenja.

S obzirom da Republici Hrvatskoj nije u široj javnosti prihvaćen model osiguranja kao oblik štednje za starije dane ili osiguranje u slučaju nesretnog događaja odnosno smrti kada je moguće ugovaranje naknade u korist druge osobe Večernjakova konferencija imala je za cilj otvoriti raspravu o temi osiguranja u budućnosti između ostaloga i kako organizirati zdravstveno osiguranje u vremenu kada nedostaje sredstava u sustavu zdravstva i kada se povećavaju liste čekanja za specijalističku i bolničku zdravstvenu zaštitu te koja je uloga HZZO-a u budućnosti kao javne ustanove izvan sustava državne riznice.

U tom smislu je na Večernjakovoj konferenciji o budućnosti Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) govorio ravnatelj prim. Siniša Varga.

Prim. Siniša Varga svoje je predavanje započeo citirajući: „Na mandarinskom jeziku kriza se sastoji od dva slova, jedno je opasnost, a drugo prilika! Mi smo u situaciji da iz čiste nužde moramo stvoriti priliku“ kazao je prim. Varga. Podsjetio je na osamdeset godina postojanja fonda za zdravstveno osiguranje (pravnog prednika HZZO-a) i na najvažniju činjenicu, da unatoč mnogim poteškoćama nije došlo do pogoršanja zdravstvenih pokazatelja.

Izlazak HZZO-a iz Državne riznice, naglasio je prim. Varga, donijet će smanjenje deficita u zdravstvenom sustavu, a u raspodjelu resursa unijeti transparentnost, pravednost i održivost.

Ministar rada i mirovinskog sustava prof.dr.sc. Mirando Mršić predstavio projekciju mirovinskog sustava od 2020. do 2050. godine, dok su na panelima i radionicama sudjelovali predstavnici i drugih osiguravajućih kuća, dr. Mario Bagat iz Croatia zdravstvenog osiguranja, Željko Jukić iz Croatia osiguranja, Damir Grbavac iz Raiffeisen mirovinskog društva za upravljanje Raiffeisen obveznim mirovinskim fondom, Milan Krizmanić iz Uprave Merkur osiguranja d.d., te Mladen Gavrančić iz uprave Societe Generale osiguranja d.d..

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo-net.hr

Za nakladnika: ravnatelj prim. Siniša Varga, dr.med.dent.
Urednica priloga: Jasenka Pap, dipl.iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

DUGO SELO

Praznik rada kao narodno veselje

Na svečanom obilježavanju Praznika rada, u organizaciji Podružnice SUH-a Dugo Selo, u Parku grofa Draškovića okupili su se brojni Dugoselci. Tradicionalna proslava, koju naši kolege organiziraju već šestu godinu zaredom, unatoč sivim prognozama, bila je blagoslovljena sunčanim i toplim vremenom, a uz prigodni glazbeni i kulturno-umjetnički program, podijeljeno je čak 1.600 vrućih porcija grada.

Svečanost su otvorili nastupi Limene glazbe KUD-a „Preporod“ i dugoselskih mažoretinja, a uslijedili su nastupi Folklornog ansambla, Škole folklor i Tamburaškog orkestra te kulturno-umjetnička društva „Posavka“ iz Oborova, „Ogranak Seljačke sloge“ iz Lupoglava, „August Cesarec“ iz Brckovljana i „Tančec“ iz Jalševca Nartskog.

Predsjednik dugoselske Podružnice Josip Sahor obratio se okupljenima riječima kako pravo na rad predstavlja svakodnevnu borbu, a radna populacija postaje, nažalost, manjina. „Organizaciju proslave preuzeli su oni koji su radeći prove-

li najveći dio svog životnog vijeka, no čestitke želimo uputiti i svim školarcima, studentima i onima koji traže posao“, kazao je Sahor. Okupljene su pozdravili i Milan Tomičić, zamjenik predsjednice SUH-a te gradonačelnik Dugog Sela Stipo Velić, koji je uz čestitku uputio apel lokalnoj i državnoj vlasti da građani-

ma otvaraju radna mjesta i time ostvare njihovo ljudsko pravo na rad. Uz gradonačelnika, program su pratili i njegovi zamjenici Vlado Kruhac i Pavo Jakovljević te predsjednik Gradskog vijeća Željko Ivaniček, a u organizaciji su, uz Grad Dugo Selo, sudjelovale i općine Brckovljani i Rugvica. (M. T.)

STUDENSKI GRAD

Izlet u „Banju Vrućicu“ - pun pogodak!

Članovi Podružnice SUH-a „Studentski grad“ i Matice umirovljenika „Novi Zagreb“ udružili su snage i od 11. do 21. ožujka organizirali izlet u jedno od najpoznatijih turističkih mjesta u BiH - Zdravstveno-turistički centar „Banja Vrućica“.

Čak 170 izletnika oduševila je topla dobrodošlica hotelskog osoblja, udoban smještaj i zdravstvene usluge Centra, a neki su iskoristili priliku te obavili oftalmološki i stomatološki pregled po povoljnim cijenama. Jedna od članica, koja

je, zbog loma natkoljenice mjesec dana ranije, hodala pomoću štaka, nakon tamošnjih tretmana kući se vratila bez ikakvih pomagala i ugodno iznenadila svoju liječnicu.

Tijekom boravka u BiH, izletnici su posjetili marijansko sveetišće „Kondžilo“, pravoslavni manastir „Liplje“ te Sarajevo i Banja Luku. Da su se članovi „Studentskog grada“ izvrsno proveli u Banji Vrućici dovoljno govori činjenica da su već rezervirali i termin za isto vrijeme dogodine. Ovaj izlet je, kažu, bio pun pogodak!

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović,
glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo Glasila

Adresa Uredništva:

10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Nenad Pejušković

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20.2.1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Cijena: 5 kn

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4 000 kn; za pola stranice 3 000 kn i za četvrtinu stranice 2 000 kn.

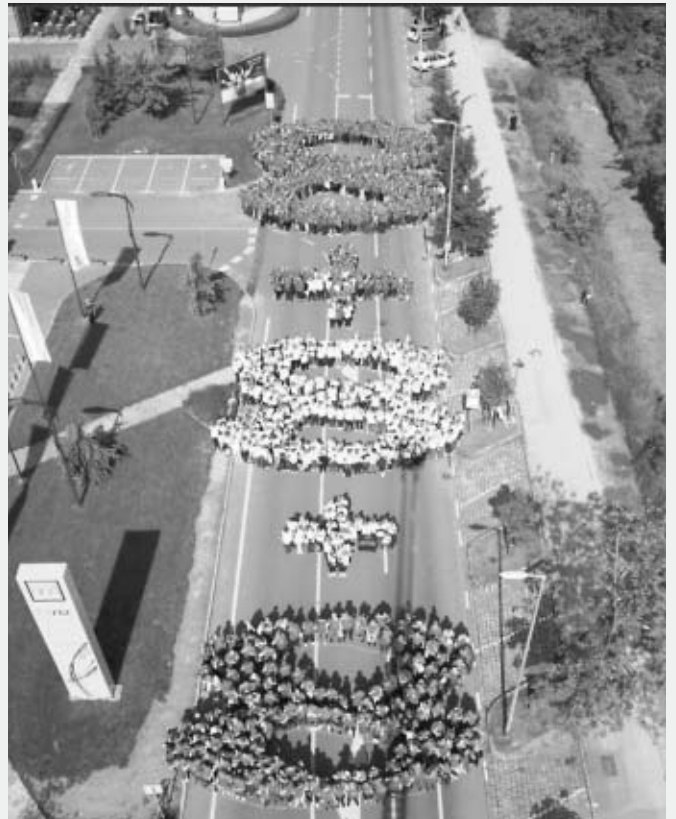
ZAGREB

Svi „Zajedno za 8+8+8“

U organizaciji Saveza Samostalnih Sindikata Hrvatske i još triju sindikalnih središnjica (NHS, Matica i URSH), Praznik rada 1. svibnja obilježen je sindikalnom povorkom pod geslom „Zajedno za 8+8+8“. Središnje mjesto ovogodišnje povorke bila je Radnička cesta, a kiša i tuča nisu spriječile oko 1.500 sindikalista, među kojima i više od 50 naših vrijednih SUH-ovaca, u pohodu prema Maksimirskom parku. „Mladi ljudi napuštaju zemlju, a siromaštvo naših umirovljenika pogađa svako osjećajno ljudsko biće, a njihov život s ostatkom mjesečne mirovine pričinja se kao horor.“ pisalo je, između ostalog, u prvomajskom proglasu.

Prolazeći pokraj bivših tvornica (Katran, Chromos boje i lakovi, ZIA, TLOS, Pobjeda tekstil, Zora, Elektrode, ATM, Kožara), od kružnog toka, blizine sadašnjeg sjedišta Hrvatske udruge poslodavaca, pa do Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, uz rub ceste palili su lampaše u spomen na više industrijske pogone.

U crvenim, bijelim i plavim majicama formirali su simbolične „tri osmice“ (8 sati rada, 8 sati slobodnog vremena, 8 sati odmora), koje je milenijskom fotografijom ovjekovječio Šime Strikoman. Podsjetimo, još davne 1886. godine više stotina radnika diljem SAD-a stupilo je u generalni štrajk zahtijevajući ograničenje radnog vremena na 8 sati, a borba za „tri osmice“ je, nažalost, ostala aktualna i danas.

Po dolasku u Maksimir, povorku je dočekala Sekcija mladih SSSH čiji su članovi izveli performans i izložbu o povijesnom značenju i važnosti Međunarodnog praznika rada te podijelili prigodne letke, a sudionici povorke okupljene su darivali crvenim karanfilima.

BJELOVAR

Jeo se grah - i mjerio tlak!

Prvosvibanjskom slavlju su se i ove godine pridružili članovi bjelovarske Podružnice SUH-a. U središnjem gradskom parku organizirali su štand na kojem su predstavili svoj ovogodišnji plan i program, dijelili pristupnice za članstvo te promotivne letke kojima su informirali posjetitelje o djelovanju i značenju SUH-a.

Uz šarenilo narodnih nošnji, glazbu i ples kulturno-umjetničkih društava, Bjelovarce su počastili različitim slasticama, bezalkoholnim pićima i, dakako, nezaoobilaznim prvosvibanjskim grahom. Pored hrane, pića i zabave, zainteresirani posjetitelji štanda mogli su besplatno izmjeriti i krvni tlak, za što su se pobrinule dvije medicinske sestre - članice Podružnice.

Obilježavanje Praznika rada u Bjelovaru je ove godine proteklo bez prosvjednih povorki i političkih rasprava - mjesta je bilo samo za veselu „feštu“ i druženje!

ZAGREB

Naš glas na izborima za EU parlament ide - Višnji Fortuni

Nakon što je Predsjedništvo Glavnog odbora SUH-a odlučilo preporučiti članstvu da svoj glas na europskim izborima da Višnji Fortuni, ona je osobno pozvana na sjednicu Povjereništva SUH-a Zagreb, koja je održana 7. svibnja. Naglašeno je da je kao pročelnica za socijalna pitanja uvijek prepoznavała programe koje SUH Zagreba provodi s umirovljenicima u lokalnoj zajednici. To su pomoć i njega u kući, tečajevi za volontere za pružanje pomoći i njega u kući, informatički tečajevi, razne radionice (likovne, literarne, ručni rad, glazbene i sl.) za organizirano korištenje slobodnog vremena, zajedničke proslave i druženja uz glazbu, izleti i ljetovanja, liječenje u toplicama, održavanje zdravlja kretanjem i organiziranjem vježbanja i grupa samopomoći - sve zato jer nastojimo odgoditi nepokretnost starijih osoba i omogućiti im što dulji ostanak u vlastitom domu.

- Najmanje što možemo u ovom času učiniti za sve to što je pročelnica Višnja Fortuna napravila za naš zagrebački SUH je da je podržimo na izborima za Europski parlament, jer znamo da ne daje obećanja napamet i da će još više učiniti ne samo za nas umirovljenike, već za sve potrebite osobe - zaključilo je Povjereništvo te uputilo svim članovima da joj daju preferencijalni glas i da na listi 20 zaokruže samo broj 7 i tako izaberu jedinog predstavnika umirovljeničke stranke u Europskom parlamentu.

Na sjednici Povjereništva odlučeno je o sudjelovanju na Jadranskim sportskim susretima, gdje su zagrebački SUH-ovci lani osvojili puno medalja, pa se nadamo da će tako biti i ove godine, nakon višemjesečnih priprema. Razgovaralo se i o sudjelovanju o tjednu udruga koji će se održati početkom lipnja, a nastup zbora Podružnice Oporovec i dramske grupe Podružnice Granešinski Novaki sigurno će razveseliti građane Zagreba. Povjereništvo će se predstaviti i na posebnom štandu.

Burna je rasprava vođena o sve težem položaju umirovljenika, a posebno je izražena zabrinutost zbog najava uvođenja ekonomske cijene u umirovljeničke domove. (Biserka Budigam)

BRODSKO POSAVSKA ŽUPANIJA

Nikle dvije nove podružnice!

Iz Posavine nam ponovno stižu dobre vijesti - podružnicama SUH-a u Novoj Gradiški, Okučanima i Cerniku, osnovanim od početka ove godine, sada su se pridružile i SUH-ove snage u Staroj Gradiški i Rešetarima. Stjepan Rakitić, predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a, javlja kako je na osnivačkoj skupštini u Staroj Gradiški, održanoj sredinom travnja, za predsjednika izabran Zdravko Markovanović, a u Rešetarima je predsjednicom postala Dinka Antolić.

Članovima novih podružnica želimo dobrodošlicu u našu veliku obitelj, te puno uspjeha!

DRUGA STRANA MEDALJE

Konferencija za zdravu i sigurnu budućnost?

„Večernji list“ je 28. travnja organizirao u Zagrebu konferenciju „Zdrava i sigurna budućnost - kako je osigurati?“, na koju je pozvao i pet predstavnika Sindikata umirovljenika. No, Konferencija je bila podijeljena u dva dijela, gdje je na prvom dijelu uvodničar bio ravnatelj HZZO-a Siniša Varga, a predavači su - prema popisu - bili ministar rada i mirovinskog sustava Mirando Mrsić, te predstavnici osiguravajućih društava i obveznih fondova. Uslijedila je i panel rasprava.

Kažemo da sva ova saznanja imamo iz materijala, jer nismo pozvani biti na prvom dijelu konferencije, već samo na radionice poslije podne. Razlog? Zato da nam ne bi morali platiti ručak, pa su nam kao „besplatnim“ sudionicima dali krnje sudjelovanje. Popodne je bilo malo teže sudjelovati u radionicama, koje su bile više tehničkog i promotivnog karaktera, jer nismo imali saznanja o uvodnim riječima. Pozivnice za sudjelovanje bile su očito samo smokvin list bez obroka, kako bi se osigurala popunjenost dvorane u poslijepodnevnim satima, kad najveći dio uglednika i važnih sudionika jednostavno nestane. Dio kolega je odmah po dolasku pokupio svoje papire, čim su saznali da su „rezervni igrači“.

Sudjelovali smo ipak u radionici u vezi III. stupa, a poznata su naša stajališta kako držimo da je drugi stup neisplativ onima koji imaju neto plaće niže od tisuću eura, te da zagaravamo isključivo dobrovoljnost. Iako su moderatori radionice tvrdili kako su to financijski proizvodi i za one s prosječnim plaćama, iako su u prezentiranju modela III. mirovinskog stupa korišteni primjeri su ulozima na plaće od 10.000 kuna!

Sukus svih izlaganja na radionici o III. mirovinskom stupu bila je oštra reakcija na najavu ministra o ukidanju državne stimulacije osiguranicima III. mirovinskog stupa, što je ocijenjeno štetnim i destimulativnim.

Kad sam se na kraju radionice javio kako bih predstavio svoje stajalište, kao i ono Sindikata umirovljenika, voditeljica me pokušala prekinuti jer da nije predviđeno da mi govorim. Nisam se dao smesti.

U sadašnjoj ekonomskoj situaciji pristup III. mirovinskom stupu je rezerviran samo za osiguranike iz svijeta biznisa, menadžere i visoko pozicionirane dužnosnike i djelatnike, čija su primanja daleko viša od 1000 eura, odnosno čija primanja proističu ne samo od visokih plaća nego i iz bonusa, otpremnina i slično. Svaki osiguranik s primanjem od par desetaka ili čak sto tisuća kuna koristit će osiguranje kroz III. mirovinski stup, jer se taj iznos ne oporezuje i jer se može dobiti državna stimulacija od čak 12.000 kuna godišnje. S obzirom na tu činjenicu, vidi se da je III. stup za mnoge bijeg od porezne obveze. Radi navedenoga pozdravljamo odluku Vlade (ako je bude) da se ukine stimulacija i regulira razina porezne obveze.

Na ovoj je konferenciji bilo transparentno kako osiguravajuća društva i fondovi i dalje vode svoju „mantru“ oko III. stupa jer očito imaju podršku vladajuće elite, kao što je imaju i u vezi II. obveznog stupa. Jasno je da su predstavnici SUH-a poslužili kao manekeni ili ilustracija otvorenog dijaloga, pa na takve konferencije više ne treba ići.

Ivo Marijanović

SPLIT: 20 godina druženja i borbe!

U povodu obilježavanja 20 godina osnutka, splitska podružnica SUH-a je 8. svibnja u hotelu „Bolero“ održala svečanu sjednicu na kojoj su bili nazočni brojni članovi i gosti.

Sjednicu je vodila predsjednica Podružnice Split Asja Tomin te su pročitane čestitke koje su uputili članovi podružnica iz Splita, Zadra i Dubrovnika, kao i čestitka Sin-

dikata umirovljenika Italije iz Ancone (SPI-CGIL). Dodijeljene su i povelje utemeljiteljima Danici Tomić, Zdenku Antoniniju i Fridrihu Morettiju te spomenice pojedinim članovima.

Među gostima su bili predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović, zamjenik Milan Tomičić te potpredsjednice Biserka Budigam i Milica Čavkić, voditelj splitskog ureda Sindikata pomoraca Neven Melvan, predsjednik SSSH Splitsko-dalmatinske županije Zoran Kačić, predsjednik Zajednice antifašističkih boraca i antifašista Splitsko-dalmatinske županije Krešimir Sršen, predsjednica Gradskog kotara Blatine - Škrape, predsjednici podružnica SUH-a Splitsko-dalmatinske županije te dosadašnji predsjednici Podružnice Split.

U kulturno-zabavnom dijelu nastupio je mješoviti zbor splitskog SUH-a te je održana tribina na temu „Recesija na leđima umirovljenika“, a u večernjim satima gosti su se družili na svečanoj večeri uz prigodni program.

Svečanost je održana pod pokroviteljstvom Ureda župana Splitsko-dalmatinske županije, Grada Splita, splitske Turističke zajednice te Končara d.o.o. i Agrokora Dugopolje d.d.

SUH Split primio nagradu „Srce sindikalne solidarnosti“ za 2014.

Savez samostalnih sindikata Hrvatske 29. travnja na svečanoj dodjeli tradicionalne nagrade „Srce sindikalne solidarnosti“ za 2014. godinu glavnu je nagradu dodijelio sindikalnoj podružnici Zdravstveno-rekreacijski centar Lipik d.d., a među dobitnicima povelje bila je i Podružnica SUH-a Split. Predsjednik SSSH Mladen Novosel uručio ju je izaslaniku splitske podružnice Milanu Aniću.

Splitski SUH nagradu je, uz brojne druge aktivnosti realizirane vlastitim sredstvima i dobrovoljnim radom, zaslužio i velikim zalaganjem svojih volontera za starije i nemoćne osobe u 2013. godini, kad su izvršili više od šest tisuća obilazaka potrebitih i za njih obavili više od 15.000 usluga.

„Srce sindikalne solidarnosti“ je godišnja nagrada SSSH-a koju od 1992. dodjeljuje pojedincima i organizacijama koje svojim radom doprinose razvoju hrvatskog i međunarodnog sindikalnog pokreta.

PAZIN

Zadovoljstvo obavljenim

Na izvještajnoj skupštini pazinskog SUH-a, održanoj 11. travnja, nije se skrivalo zadovoljstvo radom Podružnice u protekloj godini. Međutim, donošenje novog Zakona o mirovinskom osiguranju, kao i neuspjeli pokušaj povećanja broja članova, ostavili su trag razočarenja među našim kolegama u srcu Istre.

Skupštinom je rukovodio predsjednik Podružnice Vjekoslav Sergio naglasivši kako je vlast pokazala jako malo sluha za prijedloge SUH-a koji bi poboljšali položaj hrvatskih umirovljenika. Broj članova pazinskog ogranka Sindikata, kojih je trenutno 400-tinjak, nije se povećao, iako u gradu živi preko 2.000 um-

irovljenika. No dobra vijest je da čak tri udruge koje ih okupljaju redovito dogovaraju zajedničke aktivnosti i uspješno surađuju.

U okviru prošlogodišnjih aktivnosti, izvijestio je Sergio, organizirano je pet međunarodnih susreta s umirovljenicima iz slovenskog Kopra i talijanskog Portogruara, pet izleta s oko 250 sudionika, a njih oko 700 plesalo je na pet plesnih zabava. Osim toga, članovi su desetak puta obišli bolesne u domovima, a s poklon paketima posjetili su i Dom za psihički bolesne odrasle osobe Motovun u Brkaču te Dnevni boravak za starije osobe u Pazinu. U prostorijama SUH-a održane su razne radionice, a preko tisuću usluga pruženo je umirovljenicima koji primaju strane mirovine.

O planu i programu za tekuću godinu govorila je zamjenica predsjednika Gracijela Zović, napomenuvši kako treba

nastaviti inzistirati na gradnji doma umirovljenika u Pazinu, što je projekt star već godinama. Najavila je nastavak međunarodne i suradnje s lokalnim vlastima (koja će ove godini za pazinski SUH izdvojiti devet tisuća kuna), provođenje humanitarnih aktivnosti te daljnju suradnju s Crvenim križem, Centrom za socijalnu skrb i udrugama umirovljenika. Osim toga, nastojat će u svojim prostorijama organizirati i kreativne radionice, predavanja o zdravstvenim temama te informatički tečaj u suradnji s Gradskom knjižnicom Pazin.

Na skupštini su, uz predsjednika i potpredsjednicu Podružnice, bili nazočni i predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Istarske županije Vladimir Burić, predsjednik Gradske udruge umirovljenika Pazina, predsjednik gradske Hrvatske stranke umirovljenika Vinko Stihović te zamjenica gradonačelnika Mirjana Galant. (Selvina Benić)

UMAG

Humanitarci na djelu

Članovi Podružnice SUH-a iz Umaga u ožujku su bili itekako aktivni - i darežljivi. Prvi u nizu bio je posjet Stacionaru za starije i nemoćne osobe u sklopu umaškog Doma zdravlja, kojem su, u pratnji predsjednika Ogranka sindikata umirovljenika Istraturista, donirali sanitarni materijal.

I štićenici Doma umirovljenika u Novigradu dobili su lijepi dar - zahvaljujući sredstvima prikupljenima na novogodišnjem druženju u hotelu Sol Umag, članovi Podružnice donijeli su im čak 150 kilograma voća.

Umaški SUH-ovci su posjetili i dom umirovljenika u svome gradu, čija će izgradnja uskoro biti gotova. Predviđeno je da će dom, uz smještaj, imati i dnevni centar te organizirati pomoć u kući koju će moći koristiti veći broj korisnika. No dom, čija gradnja traje već više od 10 godina i koja se napokon bliži kraju, neće nažalost biti u sklopu domova socijalne skrbi, već privatna.

Umaški SUH je potkraj mjeseca, za više od 50 svojih članova, organizirao i četverodnevni izlet izvan Lijepe Naše. U Portugalu su se divili muzejima i arhitekturi Lisabona, Batalhe, Estorila, Obidosi i Coimbre, ali i prirodnim ljepotama hridina Cabo de Roca i Boca del Inferno. Na zajedničkoj večeri družili su se uz nastup folklorne skupine i dirljive zvuke tradicionalne portugalske Fado glazbe. (Anton Pertot)

DUBROVNIK

Otvoren odjel palijativne skrbi

U Općoj bolnici Dubrovnik 28. travnja svečano je otvoren Odjel palijativne skrbi te tako postao jednim od prvih bolničkih odjela u Hrvatskoj za njegu onih koji prolaze kroz terminalnu fazu malignih bolesti ili pate od neizlječivih kroničnih oboljenja.

U uređenje 1.700 četvornih metara novog odjela Opća bolnica Dubrovnik, Grad, Županija i Zaklada Blaga uložili su 10,5 milijuna kuna, a od ukupno 60 kreveta, njih 30 namijenjeno je palijativnoj skrbi, a ostatak odjelu onkologije.

U hrvatskom zdravstvu pitanje palijativne skrbi predstavlja jedan od gorućih problema. Naime, u nas ne postoji mogućnost smještaja pacijenata u finalnoj fazi bolesti osim u ustanove u privatnom vlasništvu. U posljednje vrijeme problem palijativne skrbi tema je s kojom se u medijima često susrećemo, a zahvaljujući dogovoru između sudionika projekta, postignutom još 2012. godine, Dubrovnik je otišao korak dalje i - osigurao prijeko potreban bolnički odjel. (Vesna Mijović)

Stjepan Rakitić, predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Brodsko-posavske županije i predsjednik Podružnice SUH-a Sikirevci

Cijenu domova uskladiti s visinom mirovina

Još od mladih dana, Stjepan Rakitić, pomagao je radu raznih udruga, a od 2003. nositelj je i Povelje Brodsko-posavske županije za društveno-kulturni rad - ovaj rođeni Sikirevčanin danas je predsjednik Županijskog povjereništva Brodsko-posavske županije i predsjednik Podružnice SUH-a Sikirevci, ali i dopredsjednik Općinskog vijeća svoga mjesta.

Svoje radno putovanje započeo je u Zagrebu u „Gradskom zelenilu“, a nakon slavonsko-brodskog „Graditelja“, napustio je rad u državnim poduzećima i pokrenuo vlastiti soboslikarsko-ličilački obrt u Bosanskom Šamcu, gdje je boravio sve do 1991. godine. Po povratku u rodno mjesto, preregistrirao je svoj obrt u građevinsko poduzeće, te s više od 60 radnika radio sve do umirovljenja 2005. godine. Godinu dana kasnije započeo je sa svojim sindikalnim „stažom“ u Podružnici SUH-a Sikirevci, 2008. je izabran za predsjednika, a u lipnju prošle godine i za predsjednika Županijskog povjereništva. Stjepan je tada impresionirao spremnošću da preuzme odgovornost za promašene korake prethodne ekipe i optimistički najavi buđenje regije.

Uz 11 već postojećih podružnica, u Brodsko-posavskoj županiji ih je u posljednjih godinu dana osnovano još pet, a dobrim vijestima se može pohvaliti i članstvo SUH-a u Sikirevcima, čiji se broj gotovo utrostručio - sa 68 na 185 članova - što je gotovo polovica od ukupnog broja umirovljenika u mjestu.

U svakodnevnoj borbi za bolje prilike i ugodniji život umirovljenika, članovi Podružnice Sikirevci provode brojne aktivnosti, pružaju pravnu pomoć, ugovaraju povlastice i popuste za umirovljenike, organiziraju druženja poput zabava i izleta. U svome radu Podružnica je ostvarila dobru suradnju s općinskom vlašću.

Neki od problema s kojima se podružnica u Sikirevcima najčešće susreće tiču se loše informiranosti njezinih članova. To i ne čudi, kaže Rakitić, ako se uzme u obzir činjenica da se predsjednici podružnica slabo služe elektronikom, pa izvještaje još uvijek pretežno primaju i šalju putem pošte. Osim toga, dodaje, umirovljenici raspolažu vrlo skromnim primanjima, a na visinu mirovina nažalost ne mogu utjecati, barem ne na razini podružnice ili županije. No, za taj dio borbe postoji SUH na razini Hrvatske koji dnevno oštiri svoje zube na promašenim politikama i odlukama.

- Trudimo se, kada god nam se za to ukaže prilika, ugovarati popuste za naše članove, i u tome smo dosada imali mnogo uspjeha. Trenutno nam veliki problem predstavlja vođenje knjigovodstva i prijava izleta. Zakonodavac, čini se, puno traži od udruga i sindikata, zaboravljajući pritom da mi naš posao obavljamo dobrovoljno i bez dobiti. Na nas umirovljenike, izgleda, nitko ne misli. Prepušteni smo sami sebi, neprestano se borimo za svoja prava, ali kada dođu izbori, onda i mi zaboravimo sami na sebe, pa glasamo za druge. - nastavlja sve popularniji i nezaustavljivi Stjepan.

- Treba raditi na poticanju izgradnje domova, jer na mjesto u jednom od njih čeka se godinama. Žalosna istina je da je u nas najviše umirovljenika koji primaju svega 1.800 kuna mirovine, a boravak u domu naplaćuje se, u najboljem slučaju, barem dvostruko više. Cijene domova treba uskladiti s visinom mirovina, a ne s ekonomskim cijenama, kako najavljuju! - odlučno će Rakitić.

Ohrabruje ga, priznaje, kada ga sumještani prepoznaju na ulici jer ga navodi na zaključak kako je SUH kao udruga prepoznat ne samo u Sikirevcima nego i u Županiji, što ga potiče na daljnji aktivni rad. Zato i ne čudi plan da i na razini Brodsko-posavske županije SUH postane važan županijski socijalni partner.

- Moj moto je ulaganje u ljude. Uvijek kažem - poznavanje ljudi je najveće bogatstvo! Najveći ponos u meni izaziva kada se umirovljenici sami dođu učlaniti u našu podružnicu i kada na nekom od naših druženja bude veliki odaziv članova - to mi je znak da ispravno radimo i napredujemo. Doživjeti istinsku radost života znači pridonijeti onom cilju koji i sami smatramo veličanstvenim, potrebnim i korisnim. Stoga bih poručio svojim kolegama, članovima i svim ostalim umirovljenicima - informirajte se o svemu što radi SUH i za što se zalaže, okupljajte se i učlanjujte, jer zajedno smo - zaista jači! (Marina Tripović)

Umna gimnastika - najnovija moda

*Kad ste prestari za naučiti služiti se kompjutorom?
Nikad! Vježbajte svoj mozak svakodnevno*

Piše: Biserka Budigam, psihologinja

„Ako se danas ne koristiš računalom, tada si star, čak i ako još nemaš godine koje je društvo utvrdilo starosnom granicom.“ Ovu je rečenicu napisao psiholog Vid Pečjak u svojoj knjizi „Psihologija treće životne dobi“.

Tom je rečenicom izrekao ne samo svoj odnos prema spoznaji da je sam, zašavši u treću životnu dob, uvidio nedostatak svoga znanja, već i odnos društva prema osobama koje nisu osposobljene za ovo novo vrijeme, vrijeme korištenja informatičkom opremom.

Možda bi nam već i ovo trebalo biti dostatnim motivom za hvatanje u koštac sa savladavanjem osnovne informatičke pismenosti, ali ipak ću vas podsjetiti na sve razloge zbog kojih se trebamo naučiti koristiti kompjutorom.

„O starenju uma najviše se govori, o tome kruži najviše šala i viceva, i s tim u vezi ima najviše stereotipa, na koje se najčešće poziva u politici zapošljavanja.“ - kaže opet Pečjak. I potpuno je u pravu. Prije više od dvije godine pisala sam upravo o problemu opadanja inteligencije u starosti. Prisutna su uglavnom dva osnovna razloga: promjene do kojih dolazi zbog samog starenja mozga i promjene koje nastaju zbog nedovoljne aktivnosti mozga - radi napuštanja intelektualnog rada, učenja i izobrazbe.

Promjene koje nastaju zbog procesa starenja mozga u većini su slučajeva spore i ne nastaju odjednom, ukoliko ne postoje neka organska oštećenja mozga (moždani udar npr.) na koja teško možemo utjecati svojom aktivnošću i voljom.

Međutim, promjene uvjetovane nedovoljnom aktivnošću mozga ne ostavljaju trajne i tvrdokorne posljedice i moguće ih je ublažiti. Pri tome ne smijemo zaboraviti da na proces starenja utječe i pomanjkanje motivacije i interesa za intelektualni rad, a ne smijemo zanemariti niti utjecaj predrasuda.

U uobičajenom procesu starenja do-

lazi značajnijih promjena intelektualnih sposobnosti tek u srednjoj ili dubokoj starosti (poslije 70 ili 75 godina), iako su razlike među pojedincima ponekad vrlo velike. Ima tako ljudi od 80 i više godina koji s lakoćom uče nove sadržaje i intelektualno su vrlo aktivni.

Na brzinu intelektualnog starenja utječu početni stupanj inteligencije, ali i naobrazba. Manje obrazovani ljudi nažalost stare brže i više od obrazovanih. Naš um čitavog života utječe na nas.

Unuka na monitoru

Danas ljudi, naročito u Americi, žele poboljšati svoje opće, kako tjelesno, tako i duševno zdravlje i sposobnosti pa pribjegavaju uzimanju „lijekova“ odnosno različitih farmaceutskih pripravaka. I kod nas sve više ljudi koristi takve „dodatke prehrani“, ne uzimajući u obzir da neki, u određenim količinama, mogu biti opasne po zdravlje i mogu izazvati i nepoželjne nuspojave.

Ipak, najsigurniji je recept za poboljšanje našeg duševnog zdravlja pravilna i pravovremena umna aktivnost. Kad si starije osobe postave pitanje - koristiti se računalom ili ne, uključiti se u neki informatički tečaj ili ne? Odgovor je uvijek samo jedan - da!

Važno je pri tome uključiti se u grupu osoba koje su približno slične dobi. Teško će se starija osoba dobro osjećati u grupi mladih polaznika, čije je znanje već u startu veće zbog dostupnosti različitih kompjutorskih igrica koje su uvježbavali, a često je i brzina zapamćivanja veća kod mladih.

Upravo sam ovih dana pročitala zanimljiv članak o najstarijoj surferici, staroj 88 godina, koja se ne skida s kompjutora. „Širom svijeta imam četvero djece, šest unuka i troje prauučadi, s kojima pričam preko kompjutora“, kaže sretna baka. Osim toga mnoge stvari može pročitati i na internetu.

Moja se prijateljica služila računalom dok je radila, ali nikada nije pokazivala naročiti interes koristiti ga kod kuće. Kad je otišla u mirovinu sasvim je zane-

marila korištenje svog kompa, iako je kod kuće stajao na jednom stolu u kutu sobe, i služio za brisanje prašine i ništa više. Ali kad je kćerka poslala fotografije tek rođene joj unuke, odmah je u pomoć pozvala mladog susjeda i opet počela obnavljati stara znanja. Danas opet svakog dana sjedne pred monitor i pregledava slike djece i unučadi s drugog kontinenta ili pročita neku zanimljivost ili prati zbivanja u napretku posla kojim se ranije bavila. Mnogo je sretnija i zadovoljnija nego prije, kad nije znala koliko je računalo zapravo „zgodna igračka“.

Svi na tečaj

I sama sam bila prisiljena naučiti služiti se računalom, ako ni zbog čega drugoga, onda zbog pisanja ovih članaka. Jedino mi je žao što nisam završila organizirani tečaj, jer je moje znanje vrlo skromno i nedostatno.

Rekli smo da su često prisutne i predrasude u procjenjivanju uspjeha mladih i starijih. Npr. sporije pamćenje neke radnje kod mladih osoba opravdat će se umorom ili trenutnom duševnom preopterećenošću, a kod starijih to će se odmah pripisati „senilnosti“.

Danas se organizira već dosta informatičkih tečajeva za starije osobe. Problem nije u nezainteresiranosti umirovljenika, već često u nemogućnosti plaćanja takvog tečaja. Znamo da su mirovine relativno niske i da si vrlo mali broj umirovljenika može priuštiti pohađanje tečaja za koji treba mjesečno izdvojiti i po nekoliko stotina kuna.

Međutim, danas se sve više udruga obraća sponzorima, poduzećima za donaciju „otpisanih“ i rashodovanih računala, koja se još uvijek mogu koristiti i organizira tečajeve u okviru realizacije svojih programa.

Kad pišem o ovoj temi, ne mogu ne sjetiti se prvog predsjednika SUH-a Jurice Ivankovića koji je doista u zavidnim godinama vrlo uspješno savladao umijeće korištenja kompjutora i koji je tako dobio novi izlaz u svijet te polet i zanos za ponovno savladavanje „domaćih zadaća“. I danas se iz umirovljeničkog doma Maksimir dopisuje s nama u SUH-u.

I na kraju želim naglasiti da je za očuvanje umnih sposobnosti važno koristiti mozak - što više i češće. Kao što imamo tjelesnu gimnastiku za očuvanje tjelesnih sposobnosti, prihvatimo se i umne gimnastike, kako bismo što duže ostali uključeni u društvo i svoju obitelj i kako bismo imali uz sadašnjost i zanimljivu budućnost.

Odgovara:

MILAN TOMIČIĆ
dipl. pravnik

Ugovor o darovanju - neovjeren

Pitanje: Prije nekoliko godina ujak mi je darovao kuću s okućnicom znatne vrijednosti. Ugovor je sklopljen uz uvjet da darovana nekretnina postaje moje vlasništvo tek nakon njegove smrti, no nije ovjeren kod javnog bilježnika. Zanima me hoće li to biti prepreka pri uknjižbi prava vlasništva nakon ujakove smrti? (G. P., Slavonski Brod)

Odgovor: Prema članku 482. st. 1 Zakona o obveznim odnosima, ugovor o darovanju nekretnine mora biti sastavljen u pisanom obliku. Ako je prijenos nekretnine odgođen do smrti darovatelja, ugovor mora biti sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili ovjerovljene (solemnizirane) privatne isprave. Kako je u Vašem slučaju prijenos prava vlasništva nad nekretninom odgođen do smrti Vašeg ujaka, ugovor o darovanju je nevažeći. Preporučujem Vam da posložite ugovor solemnizirate ili sastavite novi ugovor koji će zadovoljavati odredbe spomenute zakonske odredbe. Dakle, s ovim se ne možete uknjižiti.

Samoživi sin

Pitanje: Nedavno sam prodao svoje poljoprivredno imanje te sam se namjeravao preseliti u grad k svome sinu jedincu. No kako on sa suprugom i dvoje djece živi u malom stanu, predložio mi je da ga proda te da zajedno kupimo veći stan ili kuću. Nemam ništa protiv same kupnje, no smeta mi to što moj sin nekretninu želi kupiti na svoje ime te time postati njezin jedini vlasnik. Ne bih se htio posvađati sa sinom, no brine me što bih ostao bez imovine i s minimalnom mirovinom. Postoji li neki način na koji bih se zaštitio, a da sa sinom ostanem u dobrim odnosima? (B.R., Karlovac)

Odgovor: Bez obzira na Vašu želju da zadržite dobar odnos sa sinom, savjetujem Vam da dio kuće ili stana glasi na Vaše ime, razmjerno uloženoj svoti. U protivnom, bit ćete prepušteni na milost i nemilost sina. Nadalje, u slučaju njegove smrti, Vaša snaha i unuci postat će

zakonski nasljednici kupljene nekretnine, a Vi ćete ostati bez ičega. Ako pak postanete suvlasnik, možete sa sinom sklopiti ugovor o doživotnom uzdržavanju kojim ćete si osigurati uzdržavanje, a nekretnina će ostati u Vašem vlasništvu sve do Vaše smrti.

Stigla zastarjela ovrha - prigovor!

Pitanje: Nedavno sam primio rješenje o ovrsi za neplaćene račune gradske plinare i T-coma koji datiraju još iz 2007. godine. Prema mojim saznanjima, takvi računi zastarijevaju u roku od godinu dana od dana dospijeca, stoga sam podnio prigovor na primljeno rješenje o ovrsi. Molim Vas da mi odgovorite jesam li u pravu odnosno hoće li moj prigovor uvažiti te ukinuti rješenje o ovrsi.

Odgovor: Sama činjenica da ste podnijeli prigovor na rješenje o ovrsi znači da će se rješenje ukinuti, a predmet će se prosljediti nadležnom sudu. Međutim, to ne znači da ste Vi svoj problem riješili jer ćete u redovnom sudskom postupku morati argumentirati navode iz prigovora. Točno je da navedeni računi zastarijevaju u roku od jedne godine računajući od dana dospijeca. No ako je ovrhovoditelj podnio prijedlog za ovrhu unutar tog roka, prigovor zastare neće se uvažiti, iako se računi odnose na 2007. godinu. Takva situacija je moguća ako je prijedlog za ovrhu ranije podnesen, ali nije realiziran, stoga se temeljem starog prijedloga podnosi novi, ili ako je pak prijedlog za ovrhu predan sudu ili javnom bilježniku, a potom „zapeo“ u jednoj od latica.

Serviser naplatio, a auto i dalje u kvaru

Pitanje: Nedavno sam svoj automobil, kojem je istekla garancija, dao u privatni autoservis zbog greške na motoru.

Nažalost, iako sam uslugu po mom mišljenju preplatio, greška nije otklonjena, a serviser moj prigovor nije uvažio. Koja su moja prava i što trebam poduzeti? (R.G., Zagreb)

Odgovor: Ako niste zadovoljni uslugom autoservisa, trebate u roku od 15 dana podnijeti pisanu reklamaciju. Možete tražiti da serviser otkloni grešku ili smanji cijenu radova, ili ukoliko ne može otkloniti grešku, da Vam vrati cijeli iznos. Međutim, ako se serviser ogлуši na Vaš zahtjev, možete protiv njega podnijeti prijavu Hrvatskoj obrtničkoj komori. U svakom slučaju, morat ćete putem redovnog suda tražiti naknadu štete. Zbog prirode greške, preporučujem Vam da prethodno, u izvanparničnom postupku, provedete postupak osiguranja dokaza. Za potrebe sudskog postupka, bit će Vam potreban i račun servisa.

Zajmodavac prenio ugovor na drugog

Pitanje: Nedavno sam sklopio ugovor o zajmu nakon čega me je zajmodavac obavijestio kako je svoje ugovorno potraživanje prenio na drugu osobu iako prethodno nije tražio moj pristanak. Zanima me, je li on to mogao učiniti bez mog odobrenja? Napominjem kako ugovorom o zajmu nije predviđena mogućnost ustupanja potraživanja u korist neke druge osobe. Što mi je činiti, trebam li tražiti sudsku zaštitu? (G. R., Karlovac)

Odgovor: U pitanju je ustupanje potraživanja vjerovnika trećoj osobi, što u pravu nazivamo cesijom. Prema Zakonu o obveznim odnosima, vjerovnik prilikom ustupanja potraživanja trećoj osobi nije dužan prethodno tražiti Vaš pristanak, osim ako je to navedeno u ugovoru o zajmu ili ako u ugovoru izričito stoji da vjerovnik nema pravo svoja potraživanja ustupiti nekom drugom. Vjerovnik je jedino dužan obavijestiti Vas o tome, što je i učinio. Vaša situacija se time nimalo ne mijenja - sve obveze iz ugovora o zajmu za Vas ostaju iste te se bez Vašeg pristanka ne mogu mijenjati. Sudska zaštita je, zbog gore navedenih razloga, bespredmetna.

BESPLATNO PRAVNO SAVJETOVALIŠTE
za članove Sindikata umirovljenika
01 46 55 111 / kućni 244

Zaokružite osobu! Glasajte za svoju - Fortunu!

Moj profesionalni izbor kroz cijeli radni vijek su borba za ljudska prava, solidarnost i dostojanstvo čovjeka. U Europskom parlamentu predstavljat ću umirovljenike, starije osobe, socijalno ugrožene, ojađene i povrijeđene.

• **Zašto umirovljenice i umirovljenici trebaju u nedjelju, 25. svibnja 2014. otići na birališta i izabrati 11 zastupnika Republike Hrvatske u Europskom parlamentu?**

Zato jer će od 275 kandidata iz 25 političkih stranaka trebati izabrati najbolje koji će sljedećih pet godina zastupati i interese umirovljenika i starijih osoba u najznačajnijem tijelu Europske unije. Na dnevnom redu Europskog parlamenta su uvijek teme od interesa za umirovljenike i starije osobe, pitanja njihove zdravstvene zaštite, dugoročne skrbi, razvoja palijative, mirovinskog modela. Europski parlament donosi okvire politike za obranu dostojanstva starijih.

• **Kako možete glasati samo za jednu osobu?**

Ovo su jedini izbori na kojima ne morate glasati za stranačku ili koalicijsku listu, već možete izabrati samo jednog kandidata ili kandidatkinju. Dovoljno je da zaokružite redni broj takve osobe, a ne i ostale s liste.

• **Zašto članovima Sindikata umirovljenika Hrvatske preporučujemo da glasaju za Višnju Fortunu pod rednim brojem 7 na listi broj 20?**

Mr. sc. Višnja Fortuna socijalna je radnica, pročelnica Ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom Grada Zagreba. Godinama smo pratili njezinu borbu za saborskom govornicom za prava osoba starije životne dobi, za najranjivije skupine, siromašne, invalide, žrtve zlostavljanja, izbjeglice. Višnja Fortuna je uvijek tamo gdje je potrebno obraniti ljudska prava, izboriti se protiv rezanja socijalnih prava i za solidarnost.

Nije pravedno da oni koji su radom izgradili ovo društvo, žive najteže. Nije pravedno da sve veći broj umirovljenika živi u zoni siromaštva. Europski parlament je mjesto gdje se trebamo izboriti za socijalni model Europe, za bolje životne uvjete svih starijih osoba u zemljama članicama i, povratno, za Hrvatsku koja voli svoje stare!